

Câu 2 (6.0 điểm)

Bàn về sáng tạo trong nghệ thuật, A. Sê – Khốp cho rằng:

“Người nghệ sĩ chân chính khi sáng tác đều thể hiện cá tính sáng tạo, ra sức đi tìm cái mới, thể hiện cái không lặp lại bên cạnh cái lặp lại có tính kế thừa truyền thống. “

(Truyện ngắn A. Sê-khốp, NXB Văn học – 1988, Trg 13)

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm rõ cách hiểu của mình qua hai đoạn trích sau:

BÀI THƠ CỦA MỘT NGƯỜI YÊU NƯỚC MÌNH

(Trần Vàng Sao)

*...Tôi yêu đất nước này những buổi mai
Không ai cười không tiếng hát trẻ con
Đất đá cỏ cây ơi
Lòng vẫn thương mẹ nhớ cha
Ăn quán nằm cầu
Hai hàng nước mắt chảy ra
Mỗi đêm cầu trời khẩn phật, tai qua nạn khỏi
Tôi yêu đất nước này áo rách
Căn nhà dột phên không ngăn nổi gió
Vẫn yêu nhau trong từng hơi thở
Lòng vẫn thương cây nhớ cội loài
Thắp đèn đêm ngồi đợi mặt trời mai
Tôi yêu đất nước này như thế
Như yêu cây cỏ trong vườn
Như yêu mẹ tôi chịu khó chịu thương
Nuôi tôi thành người hôm nay.*

(Trích Bài thơ của một người yêu nước mình, <http://www.thivien.net>)

CẢM ƠN ĐẤT NƯỚC

(Huỳnh Thanh Hồng)

*Tôi chưa từng đi qua chiến tranh
Chưa thấy hết sự hy sinh của bao người ngã xuống
Thuở quê hương còn gồng gánh nỗi đau.*

*Tôi lớn lên từ rẫy mía, bờ ao
Thả cánh diều bay*

*Lội đồng hái bông súng trắng
Mẹ nuôi tôi dãi dầu mưa nắng
Lặn lội thân cò quãng vắng đồng xa.*

*Tôi lớn lên từ những khúc dân ca
Khoan nhặt tiếng đàn kìm
Ngân nga sáo trúc
Đêm Trung thu say sưa nghe bà kể
Chú Cuội một mình ngồi gốc cây đa.*

*Thời gian qua
Xin cảm ơn đất nước
Bom đạn mấy mươi năm vẫn lúa reo, sóng hát
Còn vọng vang với những câu Kiều
Trong từng ngân ấy những thương yêu
Tiếng mẹ ru hời
Điệu hò thánh thót
Mang hình bóng quê hương tôi lớn thành người....*

(Trích *Cảm ơn Đất nước*, In trong *Bến quê*, NXB Văn nghệ
TP Hồ Chí Minh, 2006)

----- Hết -----

1. Mở bài:

- Giới thiệu hai tác giả, 2 đoạn thơ.
- Trích dẫn nhận định của A. Sê-Khốp.

2. Thân bài:

a. Giải thích nhận định:

*** Giải thích:**

- *Cá tính sáng tạo của nhà văn* chính là nét riêng, sự độc đáo trong quá trình nhận thức và phản ánh cuộc sống để đưa đến cho độc giả một cái nhìn mang tính khám phá mới mẻ về cuộc đời và con người. Cá tính sáng tạo của người nghệ sĩ biểu hiện trên cả hai phương diện: nội dung tư tưởng và nghệ thuật của tác phẩm.
- *Ra sức đi tìm cái mới, thể hiện cái không lặp lại*: Sự nỗ lực tìm tòi, khám phá, sáng tạo bằng công phu lao động nghệ thuật nghiêm túc của tác giả để đem đến cho văn học những cái mới về đề tài, thể loại ngôn ngữ, cách diễn đạt, quan điểm tư tưởng... chưa hề xuất hiện trong văn học trước đó hay trong tác phẩm bất kì của tác giả nào.

- Thể hiện cái lặp lại có tính kế thừa truyền thống: Trên cơ sở những đề tài cũ, phương tiện nghệ thuật quen thuộc nhưng lại được soi chiếu bằng cái nhìn mới, tư tưởng mới, đánh giá bằng quan điểm tích cực của thời đại văn học mới cùng với cách thức phản ánh mới mẻ in dấu ấn sáng tạo nghệ thuật của tác giả.

=> Cá tính sáng tạo là phẩm chất quan trọng hàng đầu của nhà văn, là yếu tố cốt lõi hình thành phong cách tác giả. Hoạt động sáng tác văn chương thực chất là quá trình sáng tạo không ngừng nghỉ của những người nghệ sĩ tâm huyết...

*** Bàn luận:**

- Ý kiến như một chân lý phổ quát của hoạt động sáng tạo văn chương nghệ thuật, có ý nghĩa sâu sắc, vừa nhắc nhở người sáng tác mài sắc ngòi bút bằng khả năng sáng tạo và khát vọng kiếm tìm cái mới cho văn chương, vừa định hướng cho người đọc khi khám phá tác phẩm chú ý phát hiện, trân trọng cá tính sáng tạo, ý thức “khơi những nguồn chưa ai khơi và sáng tạo những cái gì chưa có”...

- Thực tiễn sáng tác cho thấy, một nhà văn có phong cách độc đáo phải là người nghệ sĩ có tính sáng tạo, vừa nỗ lực kiếm tìm cái mới, vừa lặp lại những yếu tố tinh hoa truyền thống trong phong cách của mình để in dấu ấn “vân chữ” trong tác phẩm, tạo tầm “giấy thông hành” trong làng văn chương và có chỗ đứng bền vững trong lòng độc giả.

- Tuy nhiên để vươn tới tầm độ đó, mỗi người nghệ sĩ phải rèn luyện, mài giũa cái tài, cái tâm, vốn sống và sự trải nghiệm sâu sắc để hiểu người, hiểu đời, hiểu chính mình mà sáng tạo những tác phẩm văn chương chân chính, có sức sống trường tồn...

b. Chứng minh nhận định qua 2 đoạn trích trong “Bài thơ của người yêu nước mình” – Trần Vàng Sao và “Cảm ơn đất nước” – Huỳnh Thanh Hồng:

b.1. Khái quát chung:

- Giới thiệu vài nét về tác giả Trần Vàng Sao và “Bài thơ của người yêu nước mình”

.

- Giới thiệu vài nét về tác giả Huỳnh Thanh Hồng và bài thơ “Cảm ơn đất nước”.

b.2. Phân tích 2 đoạn thơ để làm sáng tỏ nhận định.

*** LD1: Hai nhà thơ khi sáng tác đều thể hiện cá tính sáng tạo, ra sức đi tìm cái mới, thể hiện cái không lặp lại bên cạnh cái lặp lại có tính kế thừa truyền thống. Điều này được thể hiện qua góc nhìn về Đất nước qua hai đoạn thơ:**

- Trước hết, đoạn trích thứ nhất trong bài thơ “Bài thơ của người yêu nước mình” của tác giả Trần Vàng Sao thể hiện góc nhìn về đất nước với nhiều cung bậc cảm xúc, nhiều sắc thái:

+ Đất nước với nhiều nỗi đau: Đó là đất nước phải chịu nhiều đau thương, mất mát trong chiến tranh “không ai cười”, đó là một đất nước nghèo nàn với “căn nhà dột phen không ngăn nổi gió”,...

+ Nhưng Đất nước ấy còn gắn liền với bao nghĩa tình tha thiết từ lòng tri ân nguồn cội, biết yêu thương, chia sẻ trong gian khó của những con người cùng khổ, “vẫn yêu nhau trong từng hơi thở”...

+ Tình yêu nước gắn liền với kí ức tuổi thơ ở miền quê nghèo dân dã mà tươi vui, gắn với âm thanh của bầy chim sẻ thơ ngây, hình ảnh cánh đồng ngập tràn hoa bưởi, hoa ngâu và bông nửa trắng, ướp trong mùi hương nồng dịu của thóc khô sau mùa gặt. Và trong cõi thâm u nhất của khu vườn tuổi thơ tươi đẹp đó, dần hiện lên bóng dáng thân thương nhất: Mẹ. Đó là người mẹ của chủ thể trữ tình “góa bụa khi mới 50” nhưng là điển hình cho bao người mẹ Việt tần tảo “áo rách” và thương con vô bờ bến, thâm lặng hi sinh nhận gánh nỗi đau riêng mình “đêm nào cũng khóc”. Đó là người mẹ cần lao chung số phận buồn cùng đất nước oằn mình trong chiến tranh, khổ nghèo, mất mát, chia ly. Tình yêu đất nước cũng như tình yêu dành cho người mẹ tảo tần của mình, gần gũi, thân thương biết bao.

=> Đoạn thơ là tình cảm yêu nước rất mực chân thành, thiết tha, hồn hậu, mãnh liệt của nhà thơ. Tình cảm đó được tạo nên bởi sự gắn bó, gần gũi với tình thân, với những điều dung dị, với cảnh vật, với cuộc sống, con người trên quê hương. Sự hòa quyện giữa hình tượng đất nước (điều cao cả, linh thiêng) với hình ảnh người mẹ, người thân trong gia đình, người yêu và quê hương khốn khó cùng khát vọng độc lập, tự do và khát vọng làm người chân chính (những điều giản dị, gần gũi, đời thường) đã làm nên vẻ độc đáo cho bài thơ.

- Ở đoạn trích thứ hai trong bài thơ “Cảm ơn đất nước” của tác giả Huỳnh Thanh Hồng, góc nhìn về đất nước cũng được thể hiện rất xúc động và chân thực.

+ Đất nước bình dị, gần gũi nhưng cao cả, thiêng liêng: Đất nước ấy gắn liền với những kỉ niệm ấu thơ được rong chơi trên quê cha đất mẹ để hái bông súng trắng, trong những kí ức đó còn có hình ảnh mẹ mình lam lũ, vất vả nuôi các con nên người...

+ Dù qua bao năm tháng chiến tranh nhưng vẻ đẹp, sự sống, những giá trị vật chất, tinh thần vẫn trường tồn như Truyện Kiều của Đại thi hào Nguyễn Du, tiếng ru của mẹ, điệu hò thánh thót...

=> Đoạn thơ là tình yêu, niềm tự hào, trân trọng, biết ơn Đất nước của tác giả vì đã cho mình được sống trong những không gian bình dị, trong những giá trị văn hóa, trong tình yêu thương.

***LĐ 2: Điểm giống và khác nhau của hai đoạn thơ:**

- **Giống nhau:**

+ Về nội dung: Cả hai đoạn thơ đều thể hiện cách nhìn đầy trân trọng, yêu mến, tự hào của hai nhà thơ về đất nước. Hai đoạn thơ đều thấm đẫm tình yêu quê hương, đất nước và cũng tiêu biểu cho phong cách thơ của hai tác giả. Hai đoạn thơ cũng là lời nhắc nhở mỗi người hãy sống gắn bó, tự hào về đất nước.

+ Về nghệ thuật: Cả hai đoạn thơ đều được viết bằng thể thơ tự do, hình ảnh thơ chân thực, giàu cảm xúc, ngôn ngữ trong sáng, giản dị ...

- **Khác nhau:**

+ Đoạn thơ thứ nhất thể hiện góc nhìn về một đất nước gắn với những nỗi đau, với những con người, cảnh vật bình dị và khát vọng về một ngày mai tươi sáng bằng

một giọng thơ đầy xúc động, xót xa.

+ Đoạn thơ thứ hai thể hiện góc nhìn về một đất nước gần gũi, bình dị, cao cả, thiêng liêng, gắn với các giá trị văn hóa bằng một giọng thơ trầm lắng, thiết tha.

=> Những điểm khác nhau ấy đã góp phần tạo nên những góc nhìn đa dạng về đề tài quê hương Đất nước trong thơ ca, đồng thời người đọc có thêm những ấn tượng về phong cách của hai nhà thơ trong hai thời kì khác nhau.

***LĐ 3: Để thể hiện “cá tính sáng tạo, ra sức tìm kiếm cái mới, thể hiện cái không lặp lại bên cạnh cái lặp lại có tính kế thừa truyền thống”, cả hai tác giả đều có cách thể hiện thông qua những hình thức nghệ thuật độc đáo:**

- “Bài thơ của người yêu nước mình” của tác giả Trần Vàng Sao: Thể thơ tự do, ngôn ngữ giàu hình ảnh, giọng thơ xúc động, da diết... Những câu thơ bình dị với ngôn ngữ gần gũi, tự nhiên, chính là cầu nối tuyệt vời giữa người viết và người đọc, làm cho tình cảm yêu nước trở nên gần gũi và chân thực...

- Bài thơ “Cảm ơn đất nước” của tác giả Huỳnh Thanh Hồng: Thể thơ tự do, ngôn ngữ giản dị, giàu cảm xúc, các BPTT ẩn dụ, so sánh, liệt kê, ...được sử dụng một cách sáng tạo, nhìn đất nước ở nhiều phương diện khác nhau, giọng điệu trầm lắng, thiết tha...

c. Đánh giá, mở rộng.

- Đánh giá nhận định và 2 đoạn thơ.

- Bài học cho người nghệ sĩ:

+ Người nghệ sĩ trong quá trình cầm bút phải cố gắng tạo được dấu ấn riêng. Dấu ấn riêng đó thể hiện ở cách tiếp cận, phát hiện, khám phá riêng của nhà văn, nhà thơ về hiện thực cuộc sống, ở quan niệm riêng, tư tưởng mới lạ, ở hình thức độc đáo, không lặp lại.

+ Để hình thành nên phong cách một nhà văn, nhà thơ, cách nhìn là yếu tố quan trọng nhất. Cách nhìn đó không chỉ có nét riêng mà còn cần phải độc đáo. Cách nhìn riêng, độc đáo là dấu ấn sáng tạo của người nghệ sĩ, thể hiện những khám phá mới mẻ về hiện thực, làm nên sức sống, sức hấp dẫn của mỗi tác phẩm. Nhà thơ chỉ thực sự có phong cách khi có cách nhìn riêng, khi đem đến những hình thức thể hiện mới lạ, khi đánh thức được những khoái cảm thẩm mỹ nơi người đọc.

+ Sự hợp thành của các tác giả có dấu ấn riêng, độc đáo sẽ tạo nên diện mạo phong phú của nền văn học, góp phần thúc đẩy không ngừng cho văn học nghệ thuật. Đây cũng là quy luật sống còn. là quy luật tất yếu của văn học mọi thời đại, mọi nền văn học trên thế giới.

+ Mỗi người nghệ sĩ phải luôn luôn tạo dựng dấu ấn riêng, phải biết đào sâu, tìm tòi, “khơi những nguồn chưa ai khơi và sáng tạo những gì chưa có”.

- Bài học cho người tiếp nhận:

+ Người đọc phải hiểu và lí giải được sự sáng tạo nghệ thuật của nhà văn, nhà thơ trong tác phẩm, biết trân trọng lao động nghệ thuật của người nghệ sĩ và trở thành người đồng sáng tạo với nhà văn.

+ Mỗi bạn đọc phải có ý thức trau dồi bản thân để có thể thấu hiểu được trọn vẹn những gì mà nhà văn viết, để cảm nhận sâu sắc hơn một tấm lòng vĩ đại phía sau những con chữ đang lặn trên từng trang sách.

3. Kết bài

- Khẳng định lại tính đúng đắn của nhận định, giá trị của hai bài thơ.
- Liên hệ...

Giải thích:

- Thơ là phương thức trữ tình, là tiếng nói tình cảm nhưng được thể hiện bằng ngôn ngữ đặc biệt không khô cứng, không khuôn sáo mà hết sức mềm mại, uyển chuyển.
- “Tiêu chuẩn vĩnh cửu” là thước đo bất biến đúng với giá trị của mọi thời đại, không bao giờ thay đổi.
- Thơ là tiếng nói của tâm hồn mang những rung cảm nhẹ nhàng và sâu lắng, mãnh liệt và cao thượng; buồn đau, bất hạnh và hạnh phúc, hi vọng với cung bậc và biểu hiện muôn hình vạn trạng.
- Cảm xúc trong thơ không phải là một thứ cảm xúc nhàn nhạt nó phải là thứ tình cảm mãnh liệt nhất, thôi thúc người nghệ sĩ cầm bút viết nên những vần thơ có giá trị và “thơ chỉ tràn ra khi trái tim cuộc sống đã tràn đầy”. Bài thơ “ Dạ khúc cho vầng trăng” là tình cảm, cảm xúc mãnh liệt về tình mẹ qua lời ru trong trái tim nhà thơ Vũ Duy Thông.

* Chứng minh:

- Giới thiệu đôi nét về tác giả, tác phẩm: (Phần chú thích)

Luận điểm 1: Tình cảm trong bài thơ “ Dạ khúc cho vầng trăng” của nhà thơ Vũ Duy Thông là tình yêu, sự say mê trước vẻ đẹp của vầng trăng và tình mẹ ấm nồng qua lời ru ngọt ngào của mẹ

+ Vẻ đẹp của vầng trăng:

- Nhà thơ Vũ Duy Thông đã đưa ta đến khúc hát ru con ngọt ngào, êm ái của mẹ. Lời ru ân tình của mẹ đưa con vào giấc ngủ bình yên. Trăng non theo lời hát ru của mẹ đi vào giấc mơ của con một cách nhẹ nhàng, êm dịu, sâu lắng.

*“Trăng non ngoài cửa sổ
Mảnh mai như lá lúa”*

- Biện pháp so sánh, nhân hóa “trăng non với lá lúa” – vật gần gũi, quen thuộc với cuộc sống thường nhật của mẹ khiến trăng trở nên vô cùng đáng yêu, duyên dáng, thanh khiết. Từ đó mẹ muốn ghi dấu trong lòng con về tình yêu thiên nhiên, yêu cái đẹp, cái giản dị trong cuộc sống...Khi con lớn lên con nhớ về những lời ru ngọt

ngào của mẹ hồi bé thơ, những lời ru ầm áp ấy đã tưới mát tâm hồn con, thấm vào tuổi thơ con biết bao êm dịu và bình yên

“ Để trắng thành chiếc lược
Chải nhẹ lên mái tóc
Để trắng thành lưỡi cày
Rạch bầu trời khuya nay ”

- Phép so sánh, liệt kê kết hợp các động từ “ *chải*”, “*rạch*”, trắng non qua lời ru của mẹ còn có những hình dạng khác nhau như *chiếc lược*, *lưỡi cày*. Trắng non vô cùng gần gũi thân quen trong cuộc sống của con và mẹ. Mẹ mong con khi lớn lên biết yêu thương, biết trân quý những gì bình dị, gần gũi

“Trăng thấp thoáng cành cây
Tìm con ngoài cửa sổ
Cửa nhà mình bé quá
Trăng lặn trước mọi nhà ”

- Phép nhân hóa kết hợp với các từ ngữ chỉ hoạt động của con người “*tìm con ngoài cửa sổ*” khiến trăng như một bạn nhỏ rất đáng yêu đang tìm con để bầu bạn, vui chơi, hòa nhịp vào thế giới tâm hồn của trẻ thơ. Trăng là người bạn hồn nhiên, nhí nhảnh. Trăng đem đến niềm vui cho con. Trăng tâm tình, thủ thủ cùng con..

- Hình ảnh “ *Trăng thành con thuyền nhỏ*” có lẽ là hình ảnh đẹp nhất tượng trưng cho ước mơ, khát vọng của người con, đồng thời cũng chở đầy tình yêu và niềm tin của người mẹ dành cho đứa con bé bỏng đang ngủ say trên đôi vai gầy. Trăng không chỉ là con thuyền nhỏ mà còn là nhịp cầu giúp cho con và mẹ “ *Đến bến bờ tình yêu*”
...

+Tình mẹ ăm nồng dành cho con:

- Tình yêu của mẹ dành cho con thật lớn lao, vĩ đại không có thứ gì có thể đo đếm được. Mẹ luôn cầu mong cho con được yên bình “*Con ơi ngủ cho say*”, mong con được hạnh phúc “ *Đến bến bờ tình yêu*”. Mẹ yêu thương, hi sinh “*Vai mẹ thành vồng đưa./Theo con vào giấc ngủ*”, mẹ có thể làm tất cả vì con...Tình mẹ ngọt ngào, ăm nồng qua lời ru âu ơ để từ đó con lớn lên, trưởng thành và biết yêu thương, kính trọng mẹ, biết sống nghĩa tình, biết trân quý những gì bình dị trong cuộc sống.

Luận điểm 2: Cảm xúc về tình mẹ trong bài thơ “ Dạ khúc cho vàng trăng” của Vũ Duy Thông được thể hiện qua các hình thức nghệ thuật đặc sắc.

+ Thể thơ năm chữ với hình ảnh thơ trong sáng, bình dị phù hợp với thế giới tâm hồn trẻ thơ, dễ nhớ dễ thuộc.

+ Cấu trúc thơ độc đáo, ngôn ngữ giàu chất nhạc

+ Bên cạnh đó, nhà thơ sử dụng các biện pháp nghệ thuật phép so sánh, nhân hóa, điệp ngữ, liệt kê...khiến đoạn thơ trở nên sinh động, diễn tả sâu sắc tình mẫu tử thiêng liêng.

*** Đánh giá:**

- Ý kiến của Bằng Việt hoàn toàn đúng đắn bởi lẽ thơ là cây đàn muôn điệu của tâm

hồn, của nhịp thở con tim, thơ diễn tả mọi cung bậc tình cảm của con người, niềm vui nỗi buồn sự cô đơn tuyệt vọng. Bài thơ “ Dạ khúc cho vàng trắng” của Vũ Duy Thông là những cung bậc cảm xúc của tình mẹ thiết tha qua lời ru ầm ập của mẹ.

- Bằng Việt chỉ đề cao cảm xúc chứ không hề tuyệt đối hóa vai trò của cảm xúc, không coi nhẹ tài năng của người cầm bút, bởi nếu chỉ có cảm xúc tuôn trào mà không có tài năng và nhiệt huyết thì câu chữ sẽ trở nên vụng về, non nớt và không thể có được những bài thơ hay chạm đến trái tim của người đọc. Từ đó độc giả có thể lắng lòng mình lại cảm nhận những tâm sự mà người nghệ sĩ gửi gắm vào trang viết.

Câu 1. (4,0 điểm):

Phó Giáo sư, Tiến sĩ, nhà giáo Văn Như Cương khi tuổi 20 đã từng viết bài thơ:

Mây và nước

Trên trời mây bay
Dưới sông nước chảy
Hỡi mây bay về đâu ?
Về nơi gió không thổi
Hỡi nước chảy về đâu ?
Về nơi đại dương sóng gầm dữ dội
Ta không làm mây bay
Ta sẽ làm nước chảy.

Suy nghĩ của em về quan niệm sống được gợi ra từ bài thơ trên.

1	Giới thiệu vấn đề cần nghị luận	0,5
2	Giải thích	0,5
	- Mây và nước trong bài thơ là những hình ảnh ẩn dụ chỉ hai cách sống khác nhau trong cuộc sống. + Nơi gió không thổi: Là ẩn dụ về hoàn cảnh sống bình yên, bằng phẳng, thuận lợi. Mây... về nơi gió không thổi là hình ảnh ẩn dụ cho lối sống ngại dấn thân, ngại thử thách, muốn tránh những va đập của cuộc đời, bằng lòng với cuộc sống bất di bất dịch, không biến cố, không thay đổi. + Nơi ngày đêm sóng gầm dữ dội: Là ẩn dụ cho hoàn cảnh sống gian khổ, khó khăn, trắc trở không thuận lợi, không may mắn. Nước ... về nơi ngày đêm sóng gầm dữ dội ẩn dụ cho lối sống hòa nhập, thích dấn thân, nhập cuộc, sẵn sàng đối mặt.	0,25

	=> Bài thơ mượn hình ảnh của mây và nước trong tự nhiên để bày tỏ quan niệm của tác giả: -“Ta không làm mây bay...về nơi gió không thổi”: Phủ nhận cách sống an toàn, bình yên đến tẻ nhạt, nhàm chán. -“Ta sẽ làm nước chảy...về nơi đại dương sóng gầm dữ dội”: Khẳng định lối sống đối mặt với thử thách, chấp nhận khó khăn.	0,25
2	Bàn luận, lí giải	2,0
	* Không nên làm “mây bay về nơi gió không thổi” vì: - Đó là lối sống trái quy luật, thích an phận, nhàn thân, hưởng thụ. - Đó cũng là cuộc sống thụ động, hạn chế tư duy, nhận thức, tầm nhìn, dẫn đến lệch lạc trong suy nghĩ, lối sống; con người dễ bị buông xuôi, chán nản. - Cách sống đó hạn chế chí tiến thủ và khả năng sáng tạo của con người. Đó cũng là biểu hiện cho lối sống dựa dẫm, ỷ lại, thiếu trách nhiệm. - “Nơi gió không thổi” dễ làm con người không vận động, khó nắm bắt cơ hội để thành công; khó thúc đẩy sự phát triển của cộng đồng. (Dẫn chứng)	1,0
	* Hãy làm “nước chảy về nơi đại dương sóng gầm dữ dội” vì: - Đó là lối sống hợp quy luật, có sự vận động, trải nghiệm, sáng tạo; giúp con người năng động, tích cực. - Cách sống đó giúp con người phát huy hết khả năng, ưu điểm của mình và khám phá những sức mạnh tiềm ẩn của bản thân; giúp ta dám đối mặt, có thêm những kinh nghiệm quý báu. - Đó là lối sống nhập cuộc, hòa nhập với cộng đồng, kiến tạo các giá trị; thể hiện tinh thần trách nhiệm, biết cống hiến, đóng góp. - Đó là cách thể hiện sự nhiệt huyết, hết mình, dũng cảm, dám tiên phong, mở đường. (Dẫn chứng)	1,0
3	Mở rộng vấn đề	0,5
	- Phê phán lối sống thụ động, ỷ lại, dựa dẫm vào người khác, sống thiếu lí tưởng, mục đích; phê phán lối sống liêu lĩnh, tự tin quá mức, chọn sự dấn thân không phù hợp với năng lực, sở trường. - Con người có quyền chọn lối sống bình yên nhưng phải hài hòa với sự cống hiến; hoặc có quyền lựa chọn lối sống xả thân, hết mình nhưng cần có sự cân bằng để tìm sự bình yên.	
4	Bài học nhận thức và hành động	0,5
	- Con người và đặc biệt là tuổi trẻ cần cố gắng rèn luyện, sáng tạo, chuẩn bị chu đáo để có được những thành công cho mình và cho xã hội.	

	- Biết chấp nhận thất bại và đúc rút kinh nghiệm; cần rèn luyện sự linh hoạt, dũng cảm, lựa chọn hướng đi phù hợp với từng tình huống cụ thể của cuộc sống.	
--	---	--

Câu 2 (10,0 điểm). Có ý kiến cho rằng: “Trong tác phẩm tự sự như tiểu thuyết, truyện ngắn hay tác phẩm kịch, nhân vật bao giờ cũng là yếu tố mang nghĩa thể hiện các giá trị nhân sinh”. Bằng những hiểu biết về tác phẩm “Quả trứng vàng” của Tạ Duy Anh, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.

Quả trứng vàng

... Hôm nay Tú Minh từ trường về nhà. Lúc sắp vào cổng, cậu nhìn thấy vật gì trắng trắng trong đám lá tre khô. Cậu lại gần thì nhận ra vật trắng trắng đó là quả trứng gà.

- Ô, một quả trứng gà. Cậu thầm kêu lên. Tại sao nó bị rơi vãi ở đây nhỉ.

Tú Minh lượm quả trứng lên ngắm nghía. Chắc chị mái nâu nào đó trở dạ quá nhanh khi qua đây. "Thật may là mình phát hiện ra, nếu không đêm nay nó sẽ vào bụng một con rắn nào đó cũng nên".

Mình mân mê quả trứng và cảm thấy cơn đói cứ rõ dần. Món trứng ốp-lét cũng được lắm. Chỉ cần một chút mỡ, một chút muối tiêu. Hoặc đơn giản hơn là thả bég vào nồi nước sôi và chỉ cần bảy phút sau là có thể ngồi khoanh chân nhắm nháp vị béo ngậy của trứng luộc.

Nhưng Minh chợt nghĩ: "Mình ăn chỉ một miếng là hết, sẽ chẳng còn cơ hội nào cho mình được ngắm quả trứng đẹp đến nhường kia. Chỉ bằng đem đặt vào chiếc hũ sành để xuống cạnh bếp, biết đâu chả khỏi điều kỳ lạ xảy ra".

Mình lấy giấy bọc chặt rồi cẩn thận đặt vào chiếc hũ, không quên chèn trấu chung quanh. Cậu bê chiếc hũ đặt cạnh bếp lò, nơi mỗi tối và mỗi sáng cậu đều giúp mẹ nhóm lửa.

Quả trứng trở thành người bạn im lặng của Tú Minh. Sáng nào cậu cũng thì thầm nói một điều ước gì đó. Những điều ước của cậu đều tốt đẹp. Chẳng hạn có sáng cậu ước: "Giá như mây có thể biến thành một quả trứng vàng để tao đem chia cho các bạn nghèo trong lớp".

Điều ước này bám riết theo cậu hơn cả và có lúc nó làm cho cậu chán nản, thất vọng vì biết chắc đó là điều không bao giờ có thật.

Một buổi sáng, giống như mọi hôm. Tú Minh xuống bếp cời lò và ao ước. Chợt cậu nghe thấy tiếng cựa rất nhỏ, rất yếu ớt, như thể tiếng vươn mình của chồi cỏ sau cơn mưa. Thoạt đầu cậu nghĩ đến con chuột gian manh nào đó xoi tái quả trứng, đánh một giấc no nê đang trở mình. Nhưng tiếng cựa chỉ thoáng qua và hoàn toàn khác với tiếng sột soạt của giấy. Cậu hồi hộp mở nắp hũ ra rồi cẩn thận gỡ từng lớp giấy. Quả trứng không hề xây sát trừ một lỗ thủng nhỏ và chính cái lỗ thủng đó khiến tim cậu nhảy lên. Điều kỳ diệu đã xảy ra: quả trứng biến thành chú gà con.

Quãng trưa thì chú gà vàng rực đã hiện hình ngay trước mắt cậu, có thể vuốt ve được. Tú Minh cảm động muốn khóc khi chú gà nép mình trong bàn tay che chở của cậu. Ngày ngày cậu kiếm mồi về cho gà và chả mấy chốc nó đã có thể lẻo đẻo theo cậu đi bắt châu chấu.

Qua thu sang đông rồi hết xuân sang hè, chú gà nhép đã lớn vồng lên thành nàng mái nâu óng ả. Vòng

cường ở cổ nó mới sáng làm sao. Hằng ngày nó tha thẩn kiếm mồi quanh khu vườn và thỉnh thoảng ngo ngáy gióng lên những tiếng gọi rất lạ.

Và điều kỳ diệu nữa đã xảy ra: con gà mái của Tú Minh đẻ quả trứng đầu tiên. Tú Minh há hê ngấm ngấm và không ngớt nghĩ đến những điều tốt đẹp. Sau khi đẻ nốt quả trứng thứ mười hai, con mái nâu đòi ấp. Tú Minh lót cho nó một chiếc ổ đẹp tuyệt trần, có lưới bảo vệ rất cẩn thận. Từ đây trở đi mọi việc xem ra suôn sẻ hơn. Đến kỳ đến hạn, cả mười hai chú gà con đều sinh nở an toàn. Lần này Tú Minh chỉ có một việc là dựng cho mẹ con mái nâu một nếp nhà xinh xắn và chắc chắn.

Nhiều lúc đứng xem đàn gà chạy nhảy, Tú Minh lại hơi giật mình nhớ đến đoạn cậu nhìn thấy quả trứng lẫn trong đám tre. Chỉ cần cậu thả vào nồi nước, đun lên là mọi phép lạ chấm dứt luôn. Sẽ chẳng bao giờ cậu có cái cảm giác sượng run người khi nhìn thấy lũ gà, hiện thân của những điều ước. Sẽ chẳng có cả cái kết thúc mà dù cậu cam đoan không hề bịa mảy may, lũ bạn cậu vẫn ngơ ngác nhìn nhau: "Chẳng lẽ thằng Minh đã thành nhà văn". Bởi vì một câu chuyện như thế chỉ có thể được sáng tạo bởi chính cuộc sống.

(Trích *Quả trứng vàng* của Tạ Duy Anh)

nguồn: <https://nhandan.vn/qua-trung-vang-truyen-ngan-cua-ta-duy-anh>)

1. Giải thích ý kiến:

- *Tác phẩm tự sự* là Phương thức phản ánh hiện thực qua các sự kiện, biến cố và hành vi con người làm cho tác phẩm tự sự trở thành một câu chuyện về ai đó hay về một cái gì đó. Tác phẩm tự sự bao giờ cũng có cốt truyện, tình huống truyện và hệ thống nhân vật được khắc họa đầy đủ, nhiều mặt.

- Nhân vật là những con người hay một đối tượng nào đó được nhà văn miêu tả trong tác phẩm bằng phương tiện văn học.

- "Giá trị nhân sinh" ở đây là những vấn đề xoay quanh cuộc sống, là những thứ vốn tồn tại khắp mọi nơi trong cuộc sống chúng ta.

2. Bàn luận

- Nhân vật trong tác phẩm tự sự là phương tiện, là công cụ để người nghệ sĩ bày tỏ quan điểm của mình về những vấn đề nhức nhối của xã hội, những "giá trị nhân sinh" trong cuộc sống.

- Qua hình tượng nhân vật, bạn đọc sẽ có nhận thức đúng đắn và sâu sắc hơn về cuộc đời.

- Nhân vật văn học chính là chìa khóa để độc giả "hiểu biết, khám phá và sáng tạo thực tại xã hội" (Phạm Văn Đồng).

- Chính số phận, tình cảm, suy tư của những con người được nhà văn thể hiện là thứ đọng lại sâu sắc nhất trong tâm hồn độc giả.

- Nhân vật mang nghĩa thể hiện các giá trị nhân sinh".

Giá trị nhân sinh ở đây là những vấn đề xoay quanh cuộc sống, là những thứ vốn tồn tại khắp mọi nơi trong cuộc sống chúng ta, chỉ vì đôi lúc chúng ta khuất lấp sau những bận bịu lo toan nên vô tình ta không nhìn thấy.

=> Đó cũng là lí do vì sao nhà văn có nhiệm vụ giúp độc giả khám phá những chân lý, và nhân vật văn học

là công cụ giúp họ hoàn thành sứ mệnh ấy

- Đến với mỗi tác phẩm, ta không thể là một độc giả thụ động chỉ biết chấp nhận những triết lý mà nhà văn đưa ra, ngược lại, họ phải tìm tòi và khám phá không ngừng để trả lời những câu hỏi mà người nghệ sĩ mở ra nơi số phận của nhân vật.

- Vì vậy ý kiến trên là hoàn toàn đúng đắn, thể hiện sự am hiểu sâu sắc về mối quan hệ giữa nhân vật, tác phẩm với bạn đọc.

3. Phân tích, chứng minh làm sáng tỏ ý kiến qua tác phẩm “*Quả trứng vàng*” của Tạ Duy Anh.

- HS không nên lần lượt phân tích một cách dàn trải tác phẩm, mà phải biết chọn lọc những chi tiết tiêu biểu để phân tích làm sáng tỏ vấn đề nghị luận. Sau đây là một số gợi ý:

* Tác giả Tạ Duy Anh xây dựng hệ thống nhân vật để làm rõ cốt truyện: Tóm tắt và nêu chủ đề tác phẩm: tác phẩm hướng tới đề cao những giá trị nhân văn truyền thống: Sự sẻ chia, tinh thần trách nhiệm với cộng đồng, tình bạn, tình người trong sáng, cao cả,

*Tác giả Tạ Duy Anh xây dựng hệ thống nhân vật để thể hiện các giá trị nhân sinh.

- Ca ngợi, tôn vinh vẻ đẹp trong sáng của cậu bé Tú Minh.

+ Cậu luôn giữ cho mình những suy nghĩ đầy trong sáng, tích cực, phép màu sẽ luôn xảy ra ngay trong những điều nhỏ nhất xung quanh chúng ta.

+ Bản lĩnh của một con người vô cùng cẩn thận, nâng niu từng long lanh nhỏ bé của cuộc đời..

=> Qua việc xây dựng thành công nhân vật Tú Minh, Tạ Duy Anh muốn gửi gắm đến bạn đọc những vấn đề nhân sinh lớn lao.

+ Cần có cái nhìn và lựa chọn đúng đắn trong cuộc sống

+ Sống tích cực, hy vọng về một tương lai tươi sáng

(Nếu học sinh sa vào phân tích chung chung, không nêu rõ thông điệp, cho 1/2 số điểm)

* Nghệ thuật kể chuyện của Tạ Duy Anh được thể hiện qua những phương diện sau:

+ Cách kể chuyện: cốt truyện đơn giản xoay quanh cuộc sống đời thường,

+ Tình huống đơn giản, giọng văn nhẹ nhàng,

+ Cách khắc họa nhân vật qua lời nói, hành động, suy nghĩ,...

+ Ngôn ngữ giản dị, mang đậm hơi thở của đời sống...

+ Chi tiết đặc sắc: Quả trứng gà là nhân chứng cho sự trưởng thành từng ngày của cậu bé

+ kết cấu ngắn gọn, súc tích

*Đánh giá:

+ Khẳng định tính đúng đắn của ý kiến

+ Đánh giá giá trị của tác phẩm: Giàu tính nhân văn khi đề cập đến sự nối kết thể hệ tác phẩm hướng tới đề cao những giá trị nhân văn truyền thống: Sự sẻ chia, tinh thần trách nhiệm với cộng đồng, tình bạn, tình người trong sáng, cao cả,

+ Đánh giá về tài năng, phong cách nghệ thuật của Tạ Duy Anh.

+ Rút ra bài học cho người sáng tác và người tiếp nhận.

Câu 1 (4,0 điểm)

Bàn tay của Marie

Ngày xưa có một cô gái nhà quê mang một cái tên xấu xí là Marie. Cô đi khắp khiêng và mắt thì lè. Cha mẹ của cô cũng thường chửi mắng cô rất nặng nề. Tất cả điều đó khiến cô căm ghét mọi người. Một hôm, cô đi nhờ cỗ phụ giúp cho người làm vườn ở trong làng mình, bỗng người vợ ông này đột nhiên bảo cô: Cui kìa, em có đôi tay đẹp quá Marie ơi! Sao không đến đây mà chăm sóc hoa với cô? Ban đầu, Marie tưởng bà này chế giễu mình. Nhưng sau đó, người vợ của kẻ làm vườn đã giúp cô gái kết những bó hoa thật đẹp mang ra chợ bán. Đó là giai đoạn Marie bắt đầu lột xác: Cô săn sóc đôi tay mình, rồi chăm sóc đến mặt mày thân thể mình, rồi sửa soạn sự ăn mặc và cả dáng đi. Cuối cùng cô trở thành người bán hoa thực thụ. Một hôm, một kiến trúc sư trẻ tuổi đến ngắm hoa cô bày bán và khen: Những bó hoa của cô tuyệt đẹp cô à! Chưa bao giờ Marie lại thẹn đỏ mặt một cách dễ thương như hôm nhận được lời khen tặng ấy. Sau đó, cô đã làm vợ người kiến trúc sư, rồi cô theo học một cách say mê môn trang trí và trở thành một trong những người chung hàng nổi tiếng của thủ đô Paris.

(Đắc Nhân tâm, Bí quyết của thành công - Dale Carnegie, NXB Thanh Niên, 2008)

Viết bài văn trình bày suy nghĩ của em về bài học cuộc sống mà em tâm đắc nhất được gợi ra từ câu chuyện trên

Ý	Nội dung
1	Khái quát nội dung câu chuyện, rút ra bài học.
	Câu chuyện kể về cuộc đời, số phận của Marie. + Trước khi gặp được bà vợ người làm vườn, Marie là một cô bé xấu xí có nhiều khiếm khuyết và phải đối diện với những lời chê bai, chửi mắng nặng nề. Tất cả những điều đó khiến cô căm ghét mọi người, mất niềm tin vào chính bản thân mình. + Sau khi gặp được bà vợ người làm vườn, được nhận lời khen về đôi bàn tay và được giúp kết những bó hoa thật đẹp mang ra chợ bán. Đó là giai đoạn Marie bắt đầu lột xác, cô săn sóc đôi bàn tay và cả bản thân mình. Cuối cùng cô không những thành công mà còn tìm được hạnh phúc.

	Câu chuyện đặt ra cho chúng ta những thông điệp giàu ý nghĩa: + Con người là không hoàn hảo nhưng mỗi người đều có giá trị riêng và đáng được trân trọng. + Những lời chê bai sẽ khiến con người có cái nhìn tiêu cực về chính bản thân mình và về cuộc sống. Những lời khen tặng sẽ đem đến cho con người động lực để phát huy điểm mạnh, hoàn thiện bản thân và đi đến thành công. + Sự tự tin vào bản thân là động lực để thay đổi cuộc sống. ... • Lưu ý: Thí sinh chỉ cần chỉ ra một bài học tâm đắc nhất.
2	Bàn luận: Tự nhận thức và bằng những trải nghiệm riêng, thí sinh cần bày tỏ suy nghĩ của mình về một bài học tâm đắc nhất mà câu chuyện gợi ra. Việc bàn luận phải có lí lẽ chặt chẽ, dẫn chứng xác đáng và có thái độ nghiêm túc, phù hợp đạo lí.
3	Bài học nhận thức và hành động: Thí sinh rút ra bài học nhận thức và hành động phù hợp, suy nghĩ tích cực.
4	Đảm bảo quy tắc dùng từ, đặt câu; khuyến khích bài viết có sự sáng tạo.

Câu 2: (12 điểm)

Bàn về thơ, nhà phê bình Nguyễn Minh Châu khẳng định: “*Thơ khởi sự từ tâm hồn, vượt lên nhờ tầm nhìn và đọng lại nhờ tấm lòng người viết*”.

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Làm rõ nhận định trên qua bài thơ sau:

HÀNH QUÂN GIỮA RỪNG XUÂN

*Rừng xa vọng tiếng chim gù,
Ngân nga tiếng suối, vi vu gió ngàn.
Mùa xuân đâm lá ngụy trang,
Đường ra tiền tuyến nở vàng hoa mai.
Ba lô nặng, súng cầm tay,
Đường xa biết mấy dặm dài nhớ thương.
Giờ này mẹ ở quê hương,
Cũng chùng đang dõi theo đường ta đi.
Đêm mưa, ngày nắng sá gì,
Quân thù còn đó, ta đi chưa về.
Chim rừng thánh thót bên khe,
Nhìn lên xanh biếc bốn bề rừng xuân.*

(Trích tuyển tập “*Thơ Lê Anh Xuân*”, NXB Giáo dục, 1981)

Tri thức ngữ văn về tác giả.

Lê Anh Xuân (1940 - 1968) tên thật là Ca Lê Hiến, sinh ngày 5 tháng 6 năm 1940 tại quê hương Đồng Khởi - Bến Tre. Ông cũng là một chiến sĩ, hy sinh ngày 21 tháng 5 năm 1968 tại ấp Phước Quảng, xã Phước Lợi, huyện Cần Đức, tỉnh Long An trong một trận càn của quân đội Mỹ và đã được Nhà nước Việt Nam truy tặng Giải thưởng Nhà nước và danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân vì những đóng góp to lớn của mình cho dân tộc. Các tác phẩm nổi tiếng: “*Nhớ mưa quê hương*” (1961), “*Trở về quê nội*” (1965), “*Nguyễn Văn Trỗi*” (Trường ca -1968) ...

1. Giải thích và bình luận, lí giải nhận định.

*** Giải thích:**

+ *Thơ khởi sự từ tâm hồn*: Thơ là tiếng lòng của người viết. Thơ là thể loại trữ tình chứa những tâm trạng, tình cảm của người viết. Nhà thơ không thể làm ra một bài thơ hay nếu như không có cảm xúc. Bởi vậy, thơ chính là tấm gương phản chiếu tâm hồn nhà thơ.

+ *Thơ vượt lên bằng tâm nhìn*: là muốn nói tới tư tưởng của người viết. Thơ hay là thơ phải có tư tưởng.

+ *Thơ động lại nhờ tấm lòng người viết*: là sức sống của mỗi bài thơ, giá trị nhân đạo của tác phẩm. Một bài thơ để sống được trong lòng người đọc phải được viết nên bằng có cái tâm của người cầm bút. Khi tiếng lòng của nhà thơ chạm được đến tiếng lòng của người đọc thì bài thơ ấy sẽ có sức sống lâu bền.

=> Như vậy, ý kiến khẳng định : điểm khởi đầu của thơ là cảm xúc, rung động thẩm mỹ; tầm cao giá trị của thơ là tư tưởng và sức sống của thơ là ở tấm lòng.

*** Bình luận, lý giải:**

+ Thơ khởi phát từ trong lòng người, nếu không khởi phát từ tâm hồn, thơ không thể có được sự chân thành, xúc cảm, làm rung động trái tim. Thơ là nghệ thuật trữ tình chính vì vậy tình cảm trong thơ là .yếu tố cốt lõi. Tình cảm trong thơ được bắt nguồn từ tâm hồn con người sẽ giá trị và có ý nghĩa hơn. Thơ đem đến tiếng nói tình cảm chân thật nhất, khơi gợi và hé mở những bí ẩn trong nội tâm con người. Bắt nguồn từ tâm hồn thơ bồi đắp cho con người những tình cảm đẹp đẽ, những rung động trước cuộc sống. Tình cảm trong thơ là những tình cảm đẹp đẽ, có khả năng thanh lọc tâm hồn con người.

+ Tác phẩm văn học là hình ảnh chủ quan của thế giới khách quan, là sự phản ánh đời sống hiện thực qua nội dung, tư tưởng. Để chuyển tải nội dung, tư tưởng, tác phẩm thơ cần có một cái nhìn toàn diện, sâu sắc. Người

làm thơ cần có tầm nhìn bao quát hướng ra sự sống nhưng cũng cần phải biết chắt lọc điểm nhìn của mình vào những sự kiện nổi bật giữa bộn bề cuộc sống, có như vậy thì tác phẩm nghệ thuật của họ mới có giá trị. Giá trị tư tưởng của tác phẩm thể hiện ở cái nhìn khám phá của người nghệ sĩ đối với cuộc sống. Người nghệ sĩ cần phải trau dồi, phải trải nghiệm cuộc sống để có một tầm nhìn sâu và rộng, để những tư tưởng được gửi gắm không chỉ có ý nghĩa trong hiện tại mà cả tương lai.

+ Động lực nhờ tấm lòng người viết: Tiếp nhận văn chương là một quá trình. Người nghệ sĩ sáng tạo ra nghệ thuật nhưng người tiếp nhận lại là độc giả, chính vì vậy mà một tác phẩm nghệ thuật phải đọng lại được trong lòng người đọc. Thơ không chỉ là nghệ thuật mà ẩn giấu trong thơ là những giá trị nhân sinh tốt đẹp: giá trị hiện thực, giá trị nhân đạo... Những gì được viết ra từ cái tâm sẽ dễ dàng được đón nhận. Đó là tiếng nói tri âm từ trái tim đến trái tim.

2. Chứng minh nhận định qua bài thơ “Hành quân giữa rừng xuân”.

2.1 Giới thiệu vài nét về tác giả Lê Anh Xuân và bài thơ “Hành quân giữa rừng xuân”

2.2. Chứng minh:

a. Bài thơ “Hành quân giữa rừng xuân” đã trở tiếng lòng, tâm hồn, là những cảm nhận sâu sắc của ông về cuộc đời người lính.

*** Hình ảnh người lính hành quân giữa rừng xanh.**

- Âm thanh: Tiếng chim gù, tiếng suối: Rộn rã, tươi vui

- Hình ảnh: Đầm lá ngọc trang, vàng hoa mai: Màu sắc tươi sáng, thấp lên hi vọng về ngày toàn thắng.

- Biện pháp nhân hóa “ngân nga tiếng suối”, ẩn dụ “mùa xuân”: chỉ mùa xuân của tuổi trẻ, mùa xuân của đất trời, mùa xuân của non sông, “tiền tuyến nở vàng hoa mai”: tin vui thắng lợi, sao vàng tung bay.

-> Thiên nhiên tươi đẹp, con người lạc quan, cùng hòa tấu tạo nên bức tranh tươi vui, rạng rỡ, tràn đầy hi vọng. Hiện ra trên trang thơ, trong lòng người đọc hôm nay vẫn còn mãi bức tranh thiên nhiên góp nhặt, nâng niu từng chi tiết với đầy đủ âm thanh, màu sắc vô cùng thi vị, quyện vào nhau làm nền cho con người trên con đường hướng về tương lai đầy rạng rỡ, thắm thiết.

*** Tâm tình người lính**

- Hình ảnh: *Ba lô trên vai, tay súng*: Ý chí và tấm lòng vác cả non sông trên lưng để chiến đấu chống giặc, cứu nước.

- Tâm tư: *Nhớ thương, mẹ ở quê nhà*: Tình yêu thăm thẳm, chất chứa nỗi nhớ, lo lắng về mẹ già của người lính => Đáng quý, đáng trân trọng.

-> Biện pháp ẩn dụ, so sánh (nhớ thương dài như mây dậm đường xa xôi) nhấn mạnh tâm hồn cao đẹp của

anh bộ đội cụ Hồ.

*** Ý chí của người lính**

- Hình ảnh: *Đêm mưa, ngày nắng*: ảm đạm những khó khăn, vất vả của người lính trên đường đánh giặc.

- Lòng quyết tâm: *Quân thù còn đó, ta đi chưa về*: mạnh mẽ, ý chí sắt đá, lời thề sắt son với non sông, Tổ quốc.

- Hình ảnh: *Chim rừng thánh thót, bốn bề rừng xuân*: Niềm hân hoan nối tiếp lên đường và hi vọng thắng lợi nối liền hành trình các anh đi.

+ Liên hệ với hình ảnh người lính trong các bài thơ như “Đồng chí” của Chính Hữu, “Bài thơ về tiểu đội xe không kính” của Phạm Tiến Duật...

-> Khắc họa rõ nét tinh thần của những người lính trẻ đối với tổ quốc, non sông.

b. Dấu ấn rõ nét, độc đáo, sáng tạo về đẹp hình thức nghệ thuật bài thơ.

- Thể thơ lục bát đã giúp cho nhà thơ diễn tả hiện thực và bộc lộ cảm xúc một cách linh hoạt.

- Bút pháp hiện thực - bi tráng nhưng không kém phần lãng mạn. Lê Anh Xuân thật tài tình khi sử dụng những hình ảnh về núi rừng, thiên nhiên tuyệt đẹp để nói lên khát vọng mãnh liệt của lính hành quân.

- Những những chi tiết, hình ảnh tuy giản đơn, mộc mạc nhưng chứa đựng tấm lòng, tình yêu thương to lớn của tác giả dành cho người lính, quê hương, đất nước và con người Việt Nam.

- Hình ảnh thơ cô đọng, mộc mạc, giản dị, chân thực song rất lãng mạn.

- Ngôn ngữ thơ hàm súc, súc tích, có khi dồn nén, giàu sức biểu cảm.

-> Những sáng tạo độc đáo của bài thơ tạo nên nét riêng cho phong cách thơ Lê Anh Xuân.

3. Đánh giá, nâng cao.

- Ý kiến trên khẳng định sự thống nhất của những yếu tố cần có cho một bài thơ hay, một bài thơ có sức sống lâu bền đó là “*khởi sự từ tâm hể, vượt lên bằng tâm nhìn và đọng lại nhờ tấm lòng người viết*” thiếu đi một yếu tố vẫn thành thơ nhưng không phải là thơ có sức lay động mạnh mẽ, có giá trị trường tồn. Vì vậy người cầm bút phải yêu và sống hết mình với cuộc đời, luôn tìm tòi, khám phá vẻ đẹp của cuộc sống, con người và thể hiện bằng tài năng, tâm huyết của người nghệ sĩ.

- Ý kiến trên còn nhấn mạnh đến vai trò của người tiếp nhận. Người đọc cũng cần bồi đắp tâm hồn và vốn sống để cảm nhận được giá trị của thơ ca, có thái độ trân trọng đối với những áng thơ hay, yêu quý những nhà thơ chân chính.

Đề 14: Đọc thông tin sau

“Chiều ngày 28/02/2021, bé gái 3 tuổi rơi từ tầng 12A tòa nhà 60B Nguyễn Huy Tưởng, quận Thanh Xuân, Hà Nội xuống đất. Chứng kiến sự việc anh Nguyễn Ngọc Mạnh (31 tuổi, tài xế xe tải quê Đông Anh, Hà Nội) đã kịp trèo lên mái che sảnh tầng 1 hứng đỡ nạn nhân”. Anh Mạnh kể: “*Khi đó, tôi đang ngồi trong ô tô, chuẩn bị đi chợ hàng thì nghe tiếng la hét. Ban đầu, tôi nghĩ là vị phụ huynh nào quát mắng con. Lúc sau, tôi thấy có người kêu cứu. Chạy ra ngoài, tôi ngó lên trên thì thấy một bé gái đang bám ở lan can. Tôi*

lập tức bật tường, nhảy lên mái tôn che sân tầng 1 và đứng chờ bé gái”. Theo hình ảnh từ camera giám sát, trời mưa khiến anh Mạnh trượt ngã khi đứng trên mái che. Chưa kịp đứng dậy nhưng người đàn ông này nhanh tay hứng đỡ khi bé gái rơi xuống từ tầng cao. Nạn nhân thoát chết, còn mái tôn in hằn vết lõm sau pha va chạm mạnh”. (Theo “Báo an ninh Thủ đô”)

Từ nội dung câu chuyện trên, em hãy viết một bài văn ngắn trình bày suy nghĩ về sự cần thiết phải lan tỏa những việc tử tế trong xã hội ngày nay.

1. Mở bài

- Giới thiệu vấn đề nghị luận

2. Thân bài

a. Giải thích được khái niệm:

- Sống tử tế: là sống tốt với những người xung quanh, sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ mọi người, không chỉ biết đến cá nhân mình. Những việc tử tế làm phục hồi các giá trị đạo đức chân chính, hướng tới xây dựng một cộng đồng xã hội tốt đẹp

=> Sống tử tế là lối sống tốt đẹp, cần có trong mỗi con người để làm xã hội ngày một tốt đẹp hơn.

b. Bàn luận vấn đề:

- *Sự cần thiết của việc lan tỏa lối sống tử tế:*

+ Lối sống tử tế đem lại niềm vui, sự hạnh phúc cho chính bản thân mình. Lối sống tử tế khi được lan tỏa sẽ khiến cho xã hội trở nên tốt đẹp hơn.

+ Biết yêu thương những người xung quanh, cho đi - nhận lại yêu thương là điều đẹp đẽ và tuyệt vời nhất đối với chúng ta.

+ Trong xã hội ngày càng phát triển, con người ngày một vô cảm, tình yêu thương giữa con người với con người ngày càng trở thành món quà xa xỉ thì việc lan truyền những người tử tế, những việc tử tế càng trở nên quan trọng hơn.

- *Những hành động cần thiết để thực hiện điều tử tế:*

+ Luôn quan tâm, giúp đỡ những người quanh mình mà trước hết là những người thân: ông bà, cha mẹ...

+ Sống chân thành, mở rộng tâm lòng, cho đi bằng sự chân thật, không nghĩ đến những lợi ích khác.

+ Lên án những kẻ sống hời hợt, ích kỷ, chỉ biết nghĩ cho bản thân mình

(Học sinh lấy dẫn chứng từ đời sống thực tế để chứng minh cho những luận điểm trên)

c. Mở rộng vấn đề và liên hệ bản thân

+ Trong môi trường sống đầy rẫy những việc không tử tế thì câu chuyện thực hành sự tử tế gặp không ít những thách thức. Tuy nhiên, tất cả đều có thể vượt qua nếu ta còn biết nghĩ đến mọi người.

3. Kết bài

+ Liên hệ bản thân: Em đã và sẽ làm gì để thực hiện lối sống tử tế?

Đề 38:

CÂU CHUYỆN TÁCH TRÀ

Trước đây tôi không phải là cái tách trà đâu, tôi là đất sét đồ cơ. Rồi có một người đem tôi cuộn lại, đập dẹp ra, rồi nhào, rồi lại đập dẹp. Cứ như thế và tôi đã hét lên: “Buông tôi ra” nhưng ông ấy chỉ cười: “Chưa được đâu!”. Rồi ông ta lại đặt tôi lên một cái bàn xoay

liên tục đến mức tôi lại phải kêu oai oái: “Dừng lại đi. Tôi chóng mặt lắm”. Thế nhưng ông ta chỉ gật gù: “Chưa đâu!”. Rồi ông ấy đặt tôi vào lò, nóng khủng khiếp, tôi không hiểu tại sao ông ta muốn hành hạ tôi, đốt tôi. Tôi đập vào thành lò bồm bộp nhưng rất lâu sau ông ta mới chịu mở ra: “Chưa đâu, chưa được đâu!”.

Một lúc sau, tôi được ông ta lôi ra và lấy sơn vẽ lên khắp người tôi. Tôi không chịu được cái mùi ấy. Tôi gào lên: “Dừng lại đi mà!” nhưng ông ta vẫn chỉ gật gù: “Chưa đâu!”. Một lần nữa tôi lại bị đặt vào lò và lần này thì cái lò nóng gấp đôi lần trước. Tôi sắp chết ngạt đến nơi. Tôi khóc, van xin nhưng ông ta vẫn nói: “Chưa đâu!”. Tôi chẳng còn hy vọng gì và sẵn sàng đầu hàng. Đột nhiên cửa lò bật mở, ông ta bế tôi ra và cẩn thận đặt lên kệ. Ông đi đâu đó và khi trở lại, ông đưa cái gương lại trước mặt tôi: “Nhìn mình xem!”. Tôi nhìn, và chính tôi cũng thốt lên: “Ôi, mình đây sao? Mình đẹp quá đi mất!”.

Ông chủ tôi bấy giờ mới nói: “Con của ta, ta biết là bị nhào nặn là đau đớn lắm, nhưng nếu ta không làm thế con sẽ khô đi và vô dụng. Ta biết bị xoay trên bàn nặn là chóng mặt lắm nhưng nếu ngưng lại con sẽ bị hở ra và méo mó bất thành nhân dạng. Ta biết là nung rất nóng và là con rất bỏng nhưng nếu không vào trong đó, con sẽ mong manh và nứt vỡ. Ta biết bị sơn lên người thì khó chịu lắm nhưng nếu không làm vậy con sẽ nhạt nhẽo chẳng có chút màu sắc nào trong đời cả. Nếu ta không đặt con vào lò nung lần nữa thì con sẽ chẳng cứng và bền. Còn bây giờ, sau bao nhiêu khổ luyện, con là sản phẩm hoàn chỉnh, đẹp như ta tưởng tượng ngay từ lúc đầu”.

Tôi trở thành một tách trà đẹp như thế đó! Còn bạn, bạn có dám trở thành tách trà đẹp để uống trà vào mùa xuân như tôi không?

Trình bày suy nghĩ của em về bài học rút ra từ câu chuyện trên?

BÀI LÀM

Một bông hoa hồng để lại hương sắc cho đời không phải bởi mùi vị nồng nàn mà đơn giản mùi hương của nó nhẹ nhàng, lan tỏa nắng vào hồn người những dịu nhẹ, êm đềm. Không phải bông hoa hồng nào cũng có thể tỏa hương cho đời, sở dĩ bản chất của hoa hồng là hương và sắc, nhưng để giữ được hương sắc ấy mà trôi theo dòng chảy của thời gian lại là do những khả năng của cánh hoa, một bông hoa nhỏ ban đầu để trở thành một đóa hoa hồng ngát hương giữa đời là một cuộc hành trình tôi luyện và khổ công trước sóng gió. Sứ mạng chính của hồng là một hành trình đi tìm xác hương. Và sứ mệnh của cuộc đời chúng ta cũng vậy- đó là hành trình đi tìm một cuộc sống ý nghĩa. Cũng như vậy “Câu chuyện tách trà” đã mang đến cho chúng ta một bài học, một quan niệm nhân sinh triết lý sâu sắc.

Câu chuyện kể về quá trình làm một tách trà từ đất sét. Người thợ đã phải đem đất quận lại đập dẹp ra, rồi nhào, rồi lại đập dẹt, sau đó đặt vào một cái bàn xoay liên tục, tiếp đến ông ấy lại đặt vào một cái lò nóng khủng khiếp, ló ra rồi để nguội. Người thợ ấy lại đem vật phẩm ra sơn và một lần nữa đặt vào trong lò cho đến cuối cùng ông ta đã đặt lên một chiếc kệ trước một chiếc gương. Tất cả những thao tác của người ấy đều làm tách trà cảm thấy đau đớn, chóng mặt và phải gào thét lên ầm ỹ. Nhưng đáp lại chỉ là một tiếng “chưa đâu”. Đến sau cùng tác giả đã hoàn thiện và chính nó cũng phải thốt lên, “mình đẹp quá đi mất”.

Qua câu chuyện trên chúng ta nhận ra một giá trị nhân bản sâu sắc, bàn tay kia đã nhào nặn nên một tách trà đẹp, cuộc đời này sẽ cho ta thành công, cho những mật ngọt. Nếu chúng

ta biết chịu đựng và vượt qua khó khăn trên tất cả, chúng ta cần sự cố gắng kiên trì, bởi quá trình hoàn thiện một con người, một cuộc sống không phải chỉ một bước, hai bước, mà cả làm một chặng đường đầy chông gai. Phải thật mạnh mẽ, cứng cỏi và đủ bản lĩnh để vượt qua những gian lao, để đưa tay hứng lấy thành quả, chứ không phải buông bỏ, thả lỏng bàn tay khi đang giữa vách núi. Đó là triết lý sống ở đời, là bài học là kinh nghiệm để đến với thành công, là một quan niệm sống phấn đấu tích cực đáng trân trọng.

Vậy những đỉnh núi đèo cao ấy là gì? Gian lao khó khăn và khổ ải là điều tất yếu trong cuộc sống. Nó là một phần của cuộc sống và buộc chúng ta phải gắng mình vượt qua, là một gam màu sẫm, với những mệt mỏi của con người? nhưng khi con người đó đối diện với nó phải là sự đấu tranh cố gắng kiên trì vượt qua. Đó là sự bền bỉ của lòng người, là sự cố gắng vươn lên khỏi bàn tay của quỷ dữ để níu lấy được cuộc sống cũng có thể là nhẫn nại, là cam chịu để duy trì. Nhưng luôn ấp ủ một khát vọng thoát ly cao cả, điều đó cần đến bản lĩnh của mỗi người, đó là kiến thức, là bản năng tiềm tàng hay là những gì tích lũy được trong cuộc, sống trong quá trình rèn luyện. Làm tốt tất cả yếu tố trên ta sẽ có được sự hoàn thiện, thành quả chính là những thành công bằng vật chất, hay tinh thần làm con người thấy mãn nguyện và thỏa thích trước cuộc đời.

Đến đây lòng người lại trào lên một nỗi băn khoăn rằng, tại sao cuộc đời đã ban tặng cho ta sự sống, lại không cho ta một cuộc sống tốt và đầy đủ mà lại đặt trước mắt ta biết bao nhiêu trở ngại và bắt chúng ta phải vượt qua nó ? Phải chăng nó đã trở thành quy luật, một quy luật khép kín. Thiên nhiên cho ta hạt thóc chứ không cho chúng ta cả một cánh đồng, cha mẹ cho ta bàn tay và đôi chân chứ không cho ta cả cuộc sống giàu sang, hay nghèo nàn, hay có ai đó cho ta một món ăn chứ đâu có dạy ta cách thưởng thức và chúng ta mới là người làm nên tất cả. Nếu cuộc sống chỉ là một cái ao đời bằng phẳng, thì hẳn rằng con người sẽ chết đuối, cuộc đời cũng cần những giông tố và chúng ta phải vượt qua giông tố. Face book Nhung Tây 0794862058. Chính những khó khăn ấy mới làm nên một con người hoàn thiện. Nếu như lọt lòng mẹ ta đã có được thành công, thì ai cũng như ai không cần phải phấn đấu, không phải nỗ lực làm gì. Nhưng cuộc sống lại thật buồn tẻ và nhàm chán chỉ bằng cách thách đấu lại những khó khăn dùng bản lĩnh để vượt lên cuộc sống, thì thành quả ta có được mới thật sự vững chắc, ta sẽ từng bước sỏi bước chân chiêm nghiệm từng quá trình, từng thử thách để vượt qua những eo đèo hiểm trở để bước đến đồng bằng kia. Quá trình của cuộc sống thực chất chính là những khó khăn, nó sẽ dạy dỗ con người tập cho chúng ta những kinh nghiệm và cũng là bản lĩnh sống, cũng như cày ruộng nhiều thì chịu được nắng mưa và ngược lại. Con người sẽ trở nên yếu đuối rất dễ gục ngã trước những khó khăn và sẽ không thực hiện được khâu cuối cùng để có được thành công, cuộc đời cũng thật nhiều rúng ý cho ta sự sống để vượt qua khó khăn, để khổ luyện, để chịu đựng, để giỏi vươn lên cố gắng và đi con đường cuối cùng mà nơi đó có thành công.

Tự hỏi rằng nếu không kiên trì, không cố gắng, không đủ bản lĩnh thì sẽ như thế nào? chúng ta sẽ dễ ngã quỵ, bàn chân mềm mại dẫm phải gai hắc sẽ rất đau. Nếu chúng ta oà lên khóc và dừng lại ở đó đồng nghĩa cuộc sống sẽ kết thúc, nhưng nếu chịu đau và giút chiếc gai ấy ra để bước tiếp thì lần sau sẽ không đau nữa. Đi mãi rồi xuống cũng sẽ đến với thành công, cũng như cái tách trà kia, nếu nó gục ngã và dừng lại ngay ở khâu nào nặng thì làm sao có cơ hội để đứng trước những chiếc gương. Con người sẽ xây được những lâu đài cát lớn từ quá trình công tác, trong những trận cuồng phong, giông tố là một góc của cuộc đời

và nó đòi hỏi con người phải đối diện bằng một cách thật mạnh mẽ, nhưng kiên trì và cũng cần cố gắng thành công, sẽ không bao giờ chịu mở cửa cho bất cứ con người nào lùi bước, nó chỉ mở to cánh cửa cho những bàn tay đã chai sần và đón lấy họ, cho họ tận hưởng những điều kỳ diệu nhất mà cuộc đời ban tặng. Đó mới là giá trị đích thực của cuộc sống, là mục đích của cuộc sống chúng ta.

Tất cả những khó khăn, quá trình khổ luyện và vượt qua những rào cản của cuộc đời đến với sự toàn mỹ và thành quả sau cùng luôn được biểu hiện rất rõ trong cuộc sống, trong lao động, học tập và chiến đấu, bằng những hành động cụ thể và thiết thực nhất của con người. Quay lại với **Câu chuyện tách trà** ấy, cũng phải trải qua một quá trình dài, cũng đau đớn và cạn sức lực, nó đã gào thét lên trước sự mệt mỏi và tàn nhẫn, nhưng chưa từng đề cập đến việc nó chết lặng và buông bỏ, cam chịu tất cả những nỗi đau, mùi khó chịu, sự nóng rát để được ngắm nghía mình một cách hoàn hảo nhất. Đó cũng là biểu hiện chứng minh cho sự bền bỉ, cố gắng vượt qua để có được thành quả, hãy thử nhìn lại quá trình đấu tranh giành độc lập giải phóng dân tộc của Việt Nam ta hơn 100 năm Bắc thuộc, sự cai trị của thực dân và đáp lại chúng đã phải đổ máu, phải hi sinh chịu đau thương, mất mát để có được độc lập và sự phát triển như ngày hôm nay và chưa một lần lùi bước.

Câu chuyện đã đem đến cho chúng ta một quan niệm và bài học trong cuộc sống, thật thấm thía và đúng đắn, tích cực. Sống ở đời không phải để đi mà là để chạy, đừng bao giờ và cũng không được phép gục ngã, nhưng cũng không hẳn chỉ cần cố gắng, cần cam chịu, mà có thể vượt qua cơn giông tố. Nó còn đòi hỏi bản lĩnh của mỗi người, hoàn cảnh, vật chất và điều kiện sống ở ngoài kia, vẫn còn bao mảnh đời bất hạnh ta còn phải tự hào vì ta còn được sống. Vậy thì phải sống sao cho thật có ý nghĩa, đừng làm mất đi giá trị của cuộc đời này. Face book Nhung Tây 0794862058. Cần phê phán hơn nữa thái độ sống bất lực, nhún nhường của con người. Ta cũng phải nhìn nhận một cách đúng đắn hơn nữa về cách giáo dục ngay từ trong bàn tay của bố mẹ, rèn luyện con cái ngay những bước đi đầu đời. Ta cũng cần phải hiểu sự khổ luyện, rèn giữa khác với sự cam chịu hay cắn răng chịu đựng đau khổ để có những quan niệm sống đúng. Đôi khi ta cũng cần tự tạo ra những cơn sóng trên cái ao đời phẳng lặng, để thách đố chính bản thân và làm động lực, nghị lực, mục tiêu để phấn đấu và phát triển, và chắc chắn rằng thành công sẽ đến với chúng ta.

Bản thân tôi cũng đã và đang trong quá trình tôi luyện bản thân và cùng với đó là những ước mơ, hoài bão trở thành công dân tốt dâng hiến cho đời. Nhưng đã không ít lần tôi gục ngã và phải lùi bước trước số phận, có lẽ nếu không phải là một người cứng rắn thì những đau khổ và giông tố đã làm tôi mất đi chính mình. Qua đó, tôi cũng cảm nhận được sự hình thành nhân cách và sự cứng cỏi trong quá trình tôi luyện và rồi tôi được biết đến câu nói của một nhà khoa học khuyết danh, như một lời động viên và khích lệ “Nếu cuộc đời chia cho bạn những con bài xấu. Hãy để sự thông minh và học hỏi biến bạn thành người chơi giỏi” và nhận tới quyết định nên sự kiên trì học hỏi chính là ý chí và nghị lực vươn lên. Vì vậy, tôi, bạn- chúng ta hãy sống thật ý nghĩa, hãy như tách trà kia và phải hơn nó nữa vì mỗi người, cuộc sống không bao giờ dừng lại, khi còn cơ hội thì hãy sống, sống như ngày cuối cùng được sống.

Đề 46:

Người ta nói rằng từ khi có máy ảnh, con người ngày càng thích nhìn bản sao của thế giới hơn là nhìn thế giới thật. Em cũng thích ngắm bản sao hơn chăng?

Em có biết, tất cả những chiếc máy ảnh đều mô phỏng theo hoạt động của đôi mắt, nhưng chưa bao giờ tái tạo một cách hoàn hảo cấu trúc tinh vi của mắt và bộ não con người. Những bức ảnh em chụp rất đẹp, nhưng hãy chấp nhận rằng có những vẻ đẹp không thể ghi lại bằng máy ảnh mà chỉ có thể ghi lại bằng ký ức và cảm xúc.

Như buổi hoàng hôn này, ngoài cái ánh nắng vàng vọt rơi phết lên những đóa sen tàn, ngoài cái xanh mượt của đồng lúa đương thì, còn có hương cỏ dại, hương lúa non đang kỳ ngậm sữa thơm tinh khiết. Còn có bầu không khí trong trẻo mát lạnh của chiều thu, cái huyền hoặc của ánh trăng mọc sớm trong chiều mờ sương ở vùng thôn dã.

Chiếc máy ảnh có thể giúp em giữ lại một khoảnh khắc đẹp, nhưng nó chỉ thay thế được một giác quan duy nhất. Trong khi đó, bộ não của em lưu giữ được ký ức của rất nhiều giác quan. Các nhà khoa học thuộc đại học Oxford đã cảnh báo rằng giác quan của con người đang bị suy giảm chức năng nghiêm trọng. Những cư dân thành phố như em thường giành 90% quỹ thời gian trong ngày để làm việc, sinh hoạt trong nhà, trước màn hình tivi và máy tính. Vậy thì khi có cơ hội đứng giữa thiên nhiên, có gì em lại chăm chú nhìn thế giới qua chỉ một khoảnh khắc đẹp, trong khi cùng lúc ấy em có thể tận hưởng vô số khoảnh khắc vô giá khác?

(Hơn một khoảnh khắc bị bỏ lỡ - Nếu biết trăm năm là hữu hạn, Phạm Lữ Ân)

Lời khuyên đem lại cho anh/ chị bài học nào về cách ngắm nhìn, sống cuộc sống thực trong sự phát triển của công nghệ và thế giới ảo?

1. Mở bài

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận
- Dẫn dắt vào câu chuyện

2. Thân bài

a. Giải thích

- Lời khuyên đem lại bài học về cách ngắm nhìn, sống cuộc sống thực trong sự phát triển của công nghệ và thế giới ảo.
- Bài học từ cách sử dụng chiếc máy ảnh:
 - + Hãy coi trọng việc ngắm nhìn thế giới bằng đôi mắt của mình, cảm nhận thế giới bằng giác quan, bằng những cảm xúc. Đó cũng là việc ta sống thật bằng con người mình, làm giàu cho tâm hồn, giác quan của mình.
 - + Đừng quá phụ thuộc vào các tiện nghi, máy móc. Đừng quá coi trọng việc thể hiện ra với mọi người cuộc sống của mình.

b. Bàn luận

- Trong cuộc sống hiện đại, khi các trang mạng kết nối đang ngày càng phát triển, cuộc sống của con người cũng có nhiều thay đổi. Con người được trợ giúp nhiều hơn bởi máy móc, cũng lệ thuộc hơn vào máy móc. Con người phát triển nhu cầu được giao lưu, kết nối bằng nhiều hình thức (dẫn chứng từ hiện tượng cụ thể trong ngữ liệu đề bài)
- Sự thay đổi ấy cũng có những ý nghĩa tích cực:
 - + Thể hiện sự phát triển của công nghệ, phục vụ và làm tăng chất lượng cuộc sống của con người
 - + Giúp kết nối con người; giúp các cá nhân thể hiện nhiều hơn, rõ hơn về bản thân, về các khả năng, sở trường...
 - Tuy nhiên, nếu con người không làm chủ được sự thay đổi ấy, con người sẽ bị phụ

thuộc vào công nghệ, vào thế giới ảo, mà quên mất cuộc sống của mình, cho mình.

+ Công nghệ có ưu việt riêng, có thể làm nhiều điều con người không làm được, ví như máy ảnh có thể lưu trữ, hiện hình một hình ảnh rất cụ thể, rất lâu dài qua một tấm ảnh, có thể giúp nhiều người cùng biết đến khung cảnh ấy.

+ Nhưng có những điều không một máy ảnh nào có thể lưu trữ được: hương vị không gian lúc ấy, cảm xúc lúc ta nhìn ngắm nó... Nếu chúng ta chỉ mãi mê chụp ảnh, ta có thể đã bỏ qua cơ hội cảm nhận đầy đủ vẻ đẹp của khung cảnh ấy, bỏ qua giây phút mình thực sự ngắm cảnh, thực sự cùng ai đó bên cạnh cảm nhận vẻ đẹp.

- Lời khuyên giúp ta biết coi trọng hơn sự cảm nhận, ngắm nhìn thế giới bằng con người mình, sống thật trong từng khoảnh khắc... để nâng cao giá trị cuộc sống của bản thân.

c. Mở rộng vấn đề

- Công nghệ cao không có lỗi, nó phục vụ con người. Vấn đề là con người phải biết làm chủ nó.

- Thế giới mạng không có lỗi. Nó kết nối con người và là một phương diện thể hiện con người bạn. Vấn đề là bạn để nó chiếm bao nhiêu?

d. Liên hệ bản thân, rút ra bài học nhận thức và hành động

Đặt bản thân vào vấn đề: Đã biết sống cho mình, cảm nhận cuộc sống riêng như thế nào? Hiểu ra điều gì và thay đổi thế nào sau bàn luận.

3. Kết bài

- Khẳng định lại vấn đề

- Liên hệ

Đề 48:

“Con số không tròn trĩnh để người ta soi mình vào đó và chợt nhận ra những thất bại. Như một chiếc gương soi trung thực để thấy ta từ thuở tập bò, tập đi, vội vàng tập chạy, rồi thì... vấp ngã. Có kẻ ngã rồi nằm luôn, có kẻ gượng dậy đề... ngã tiếp. Trong suốt cuộc đời bao nhiêu lần ta ngã, bao nhiêu lần đứng dậy, ta có nhớ hết không?”

Khi tiền trong túi không còn, tôi nghĩ đến hàng triệu người trên thế giới vẫn còn đang đói khát. Khi việc làm không có, tôi tin cũng có hàng triệu người khác cũng đang chạy đôn chạy đáo tìm việc như mình. Khi tình yêu tan vỡ, tôi viết thêm vào thời gian biểu của mình một số giờ học thêm hoặc đi ngủ. Và rồi tôi mỉm cười. Cuộc sống vẫn cứ trôi. Đôi khi ta chao đảo. Rồi sau đó ta sẽ nhận ra và lấy lại thế cân bằng ...

Và khi người ta no đủ, người ta sẽ không thể có được cảm giác thử sức khao khát và hy vọng. Bởi vậy cho đến già ta vẫn cứ là bé thơ khi chơi thứ đồ chơi này đến chán ngấy rồi lại đòi thứ khác. Tôi khao khát no đủ nhưng sẽ chẳng bao giờ no đủ. Lúc biết mình đang đi vào cái vòng tròn của con số không, tôi sẽ hít một hơi dài rồi vùng vẫy.”

[...]

(Trích “Bài học của thầy” Trang 32 - NXB Hà Nội năm 2016

Suy nghĩ của anh/chị về bài học rút ra từ quan niệm của tác giả: “Lúc biết mình đang đi vào cái vòng tròn của con số không, tôi sẽ hít một hơi dài rồi vùng vẫy.”

1. Mở bài:

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận

2. Thân bài

a. Giải thích quan niệm

- “Lúc biết mình đang đi vào cái vòng tròn của con số không, tôi sẽ hít một hơi dài rồi vùng vẫy”:

-“Bước vào vòng tròn con số không” là khi biết cuộc sống mình rơi vào khó khăn, thất bại thậm chí bế tắc, tuyệt vọng.

-“Hít một hơi dài rồi vùng vẫy” là thái độ bình tĩnh, bình tâm rồi sau đó nỗ lực để thoát ra tìm cơ hội vươn lên.

=> Ý kiến đưa lời nhắc nhở về lối sống chủ động, tích cực, không đầu hàng trước khó khăn, thử thách.

b. Bàn luận

- Bình luận: quan niệm của tác giả là hoàn toàn đúng đắn, sâu sắc.

+ Lý giải: Tại sao lại phải sống chủ động, tích cực ?

Có thể trong một khoảnh khắc, một quãng thời gian nào đó bất kỳ ai cũng có thể có cảm giác mệt mỏi về khó khăn trong công việc, trong cuộc sống khiến ta muốn buông xuôi tất cả, từ bỏ những ước mơ tươi đẹp trước đây và lại nhìn cuộc đời bằng thái độ tiêu cực.

Thay đổi cách nhìn cuộc đời từ tiêu cực sang tích cực là ta đã chạm được vào cánh cửa của sự thành công, biến những ước mơ, khát khao ấp ủ bấy lâu thành hiện thực. Một người hạnh phúc không phải là một người sống trong hoàn cảnh thuận lợi, mà là một người có thái độ sống đúng trong bất kỳ hoàn cảnh nào. Một tư duy sống tích cực cũng có nghĩa là tự ta đã thành công trong chính bản thân chúng ta.

Thái độ sống tích cực luôn mang lại cho tâm hồn con người sự thanh thản, khiến ta thoát khỏi sự đố kỵ, ganh ghét mệt mỏi của cuộc sống bon chen, nhanh chóng phóng tầm mắt nhìn ra thế giới tươi sáng, rộng lớn bên ngoài. Sống tích cực sẽ giúp chúng ta có được niềm tin, sức mạnh, bản lĩnh, duy trì các mối quan hệ và giúp ta khám phá khả năng tiềm ẩn vô hạn trong cơ thể...

+ Dẫn chứng về những tấm gương sống tích cực, chủ động, lạc quan

- Mở rộng: phê phán những người sống một cách thụ động, chán nản mà không tìm thấy niềm tin, niềm vui trong cuộc sống..

c Bài học nhận thức hành động

- Nhận thức rõ cuộc sống luôn tồn tại hai mặt khó khăn và thuận lợi, thử thách và thời cơ, coi thái độ sống chủ động, tích cực, lạc quan là động lực để vươn lên trong cuộc sống.

- Sẵn sàng đối diện với khó khăn, thử thách, không buông xuôi, nản chí khi thất bại.

- Coi thất bại là cơ hội tôi luyện ý chí, bản lĩnh và đúc kết kinh nghiệm để đi đến thành công.

- Cần rèn luyện bản thân, trau dồi tri thức để có thể sẵn sàng đương đầu và vượt qua khó khăn trong cuộc sống với tinh thần lạc quan. Face book Nhung Tây 0794862058

3. Kết bài:

- Khẳng định lại vấn đề

- Liên hệ rút ra bài học cho bản thân